

Grafit

La mostra arreplega una selecció de motius i panells que, per la seua temàtica i contingut, ens acosten al coneixement d'un tipus d'art desconegut. Resulta d'un ampli treball de catalogació que, durant els últims anys han realitzat diferents investigadors en la província d'Alacant, els quals han calcat, fotografiat i catalogat motius dels segles XIV al XX en monuments com ara castells, esglésies, convents o presons antigues.

Hi són motius, incisos o dibuixats amb carbó o pintura, en les parets dels edificis històrics, que presenten gran varietat de temes: uns estan relacionats amb passatges històrics; altres hi són al·legories de caràcter religiós; hi ha vaixells, batalles a peu i a cavall, ocells, flors, objectes diversos, inscripcions de qualsevol tipus, fins i tot en àrab, o motius arquitectònics,... tots ells hi formen un conjunt vertaderament espectacular, i amb seguretat hi és un dels més representatius d'Espanya.

El fet de rescatar de l'oblit aquests testimonis gràfics, originals per la seua contingut i insòlits per la seua ubicació, obri un nou camí d'investigació, del pensament del passat. Amb aquesta exposició es fa homenatge al conjunt ingent d'artistes anònims que ens hi han llegat aquest patrimoni que ha de prevaldre per al gaudi de les generacions futures.



Museu Arqueològic i d' Història d'Elx

"Alejandro Ramos Forqués" (MAHE)

Diagonal del Palau, s/n Elx 03202

Horari de visites

Dimarts a dissabte de 10.00 a 13.30 h i de 16.30 a 20.00 h

Diumenges i festius de 10.30 a 13.30 h

Dilluns tancat.

Entrada gratuïta

Visites guiades per a grups:

de dimecres a divendres en horari de matí.

Inclou la visita a La Torre de l'Homenatge, que alberga un xicotet conjunt de grafits associats al seu ús com a presó.

Telèfon de reserves: 966 658 203

Visites a l'exposició per al públic en general:

dissabtes i diumenges 11.30 i 12.30 h.



MARQ

MUSEO ARQUEOLÓGICO DE ALICANTE



DIPUTACIÓN DE ALICANTE



MAHE



ELX cultural

Ajuntament d' ELX



CAM

Caja Mediterránea

grafit

art espontani a
alacant



MAHE

Elx

14.04_20.06_2010



Grafit a Elx

L'Alcàsser de la Senyoria o Palau d'Altamira s'alça al costat del llit del Vinalopó, en un angle nord-est de l'antiga ciutat murallada, del sistema defensiu de la qual, juntament amb La Calaforra i La Torre del Consell, constituïa l'element més significatiu.

Les referències a l'existència d'un alcàsser s'arreglen en la documentació baixmedieval (segle XV). L'arqueologia, per la seua banda, assenyala un clar origen cristià sobre construccions defensives islàmiques. Els senyors de la vila d'Elx el van convertir en residència i en van realitzar diverses reformes, des d'una primera construcció gòtica fins a la casa palau de la segona meitat del XVIII.

Des de finals de l'esmentat segle i fins al 1959 va ser utilitzat com a presó, quan l'avançat deteriorament de l'edifici i l'afonament del pas a La Torre de l'Homenatge impossibilitaren continuar amb aquest ús. Actualment, forma part del Museu Arqueològic i d'Història d'Elx "Alejandro Ramos Folqués" (MAHE), i alberga des de les seccions dedicades a l'època andalusina fins a l'Elx contemporani.

El 2004, durant les obres de restauració i condicionament de l'edifici per al seu ús cultural, es va documentar un important conjunt de grafits a La Torre de l'Homenatge de l'Alcàsser, associat en part al seu ús carcerari.

Excepcionalment, el MAHE també conserva un grafit d'època ibèrica realitzat sobre el denominat pilar-estela de Monforte del Cid (segle IV a.n.e).

L'exposició ens acostava a aquests testimonis que no són els únics a la nostra ciutat, ja que uns altres edificis històrics com ara la basílica de Santa Maria o l'església de Sant Josep també alberguen manifestacions d'aquest tipus, tot i que encara sense estudiar.



El pilar-estela és una forma típica de l'arquitectura funerària ibèrica. En un dels seus costats es pot observar el dibuix, picat sobre la pedra, d'un monument turriforme, el qual ens ofereix informació de primera mà sobre aquestes formes associades també al món funerari ibèric.

Creu llatina amb peanya realitzada mitjançant el picat o la incisió sobre el carreu d'un dels muntants de les portes d'accés a La Torre de l'Homenatge. La seua datació és contemporània o posterior a la reforma de l'edifici realitzada per la família dels Cárdenas, senyors d'Elx, al segle XVI. La imatge de la creu és una constant en tots els edificis de la província d'Alacant.



Creu patriarcal amb peanya gravada sobre l'enlilit del carreu d'uns dels muntants de les portes d'accés a La Torre de l'Homenatge. Una variant de la creu patriarcal és la creu de Caravaca. Amb una forta càrrega ideològica de protecció davant del musulmà, derivada del caràcter fronterer de Caravaca (Múrcia) amb el regne nassarita de Granada, la seua major difusió a la península es produeix entre els segles XVI i XVII.

Escena naval realitzada amb pintura roja sobre l'enlilit de la paret en la planta baixa de La Torre de l'Homenatge. La seua datació és incerta, encara que és probable la seua adscripció al segle XIX, en un moment d'utilització del recinte com a dependència per al cos de guàrdia o un altre ús actualment desconegut. La representació d'embarcacions és un motiu comú en els edificis històrics tant de les poblacions costaneres com de les situades més a l'interior. Actualment, aquests grafits no són visibles pel condicionament de la sala per a albergar el bust de la Dama d'Elx el 2006.



Retrat femení realitzat al llapis en la segona planta de La Torre de l'Homenatge, que mostra una dona de perfil, amb la inscripció "María de la O", títol de la cançó composta en la dècada dels anys trenta del segle XX. Constitueix un testimoni associat a l'ús com a presó de la torre durant la primera meitat de l'esmentat segle, que apareix amb representacions de tipus estrictament carcerari com ara calendaris de presos o al·lusions a les condemnes.

Retrat frontal del personatge "Charlot" realitzat al llapis. Com en el cas anterior del retrat de "María de la O", està relacionat amb l'ús de la torre com a presó de la torre als inicis del segle passat.

